

Handläggare
Henrik Lundström
Telefon: 08-508 289 08**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-12-17 p. 8

Yttrande gällande remiss av Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023

Remiss från Kommunstyrelsen Rotel 1, dnr KS 2019/1543

Förvaltningens förslag till beslut

1. Överlämna förvaltningens yttrande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
FörvaltningschefMikael Nyberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I samband med budget 2019 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018–2021.

Stockholms stads säkerhetsprogram föreslås ersätta *För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021* (Dnr 171-1309/2017). Förslaget föreslås gälla samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Förslag till *Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023* har av KS skickats ut på remiss.

Utgångspunkten vid revideringen har varit att tydliggöra stadens höga ambition för säkerhetsfrågorna samt att anpassa verksamheten till nya omvärldsförutsättningar och andra riktlinjer som finns på området. Detta ska åstadkommas bl.a. genom att samla styrningen av säkerhetsfrågorna i ett stadsövergripande styrdokument. Det brottsförebyggande arbetet har brutits ut för att samlas tillsammans med andra trygghetsrelaterade frågor i det särskilda trygghetsprogram som är under framtagande. I övrigt har revideringar gjorts för att anpassa programmet till ny lagstiftning och nya överenskommelser för kommunerna.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget att dela upp säkerhets- och trygghetsfrågorna i två separata program för att därigenom ytterligare belysa vikten av frågor kring säkerhet. Förvaltningen efterlyser dock vissa förtydliganden, bl.a. med avseende på kopplingarna till det kommande trygghetsprogrammet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2018 *För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021* (dnr 171-1309/2017). I stadens budget för 2019 anges att Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 ska revideras.

En mängd lagstiftning styr arbetet med säkerhet på kommunal nivå. I enlighet med den överenskommelse om kommunernas krisberedskap som slutits mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) för åren 2019-2022 ska alla kommuner ha ett styrdokument för arbetet med krisberedskap som ska antas inom det första året av mandatperioden. Även det handlingsprogram för det olycksförebyggande arbetet som kommuner ska ha enligt lagen om skydd mot olyckor ska sträcka sig över en mandatperiod. Det betyder att styrdokumentet ska gälla som längst till och med den 31 december 2023.

Utöver lagstiftning och andra relevanta riktlinjer har det reviderade säkerhetsprogrammet sin bakgrund i ett föränderligt omvärldsläge parallellt med en ständig teknisk utveckling, vilket har ställt säkerhetsfrågorna i starkt fokus. Hot- och riskbilder i samhället förändras kontinuerligt och påverkas av samhällsutvecklingen både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Nya globala aktörer försöker hävda sig på världsarenan och gör säkerhetsmiljön mer oberäknelig. Medvetna informationspåverkanskampanjer kan syfta till att skapa misstro och rubba förtroendet för samhällets aktörer men också till att urholka tilliten människor emellan. Inom Stockholms geografiska område finns även risker och sårbarheter som är typiska för storstaden, där de som är kopplade till befolkningsmängd och befolkningstäthet, infrastruktur, sociala skillnader, folksamlingar och evenemang är särskilt framträdande.

Klimatfrågorna utgör ett särskilt hot med stor påverkan på samhällets funktionalitet.

Ärendet

Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 föreslås ersätta det tidigare beslutade *Stockholm stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018–2021*. Ett resultat av detta är att säkerhets- respektive trygghetsfrågorna härnäst kommer att hanteras i två olika program. Detta motiveras med att säkerhetsfrågorna numera omgärdas av alltfler lagkrav och nya omvärldsförutsättningar vilket kräver ett separat säkerhetsprogram. Det föreslås därför att det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet ska hanteras inom ramen för det särskilda trygghetsprogram som är under framtagande.

Förslag till *Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023* har av KS remitterats för yttrande senast den 13 december 2019. Nämnden har beviljats anstånd med att inkomma med svar efter nämndens sammanträde den 17 december 2019.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig principiellt positiv till förslaget om ett nytt säkerhetsprogram för Stockholms stad. Förvaltningen instämmer i att det är lämpligt att samla säkerhetsfrågorna i ett övergripande dokument. I förslaget till nytt säkerhetsprogram framhålls emellertid också att de två programmen (Säkerhet respektive Trygghet) är tätt sammanlänkade och att de tillsammans utgör inriktningen för stadens samlade säkerhets- och trygghetsarbete. Även i stadsledningskontorets underlag framhålls att dessa frågor är nära kopplade till varandra och vikten av att de två programmen implementeras parallellt framhålls. Förvaltningen anser därför att det hade varit lämpligt att remittera de två förslagen gemensamt i syfte att möjliggöra en samlad bedömning av innehållen i de två programmen.

Förvaltningen noterar också att varken Säkerhetsprogrammet eller SLK:s tjänsteutlåtande utvecklar relationen och kopplingarna till andra styrande dokument på området, som t.ex. Digitaliseringsprogrammet och Riktlinjer för informationssäkerhet.

Miljöförvaltningen anser att det är bra att förslaget till nytt säkerhetsprogram håller fram klimat- och naturrelaterade händelser som potentiella hot. Effekterna av den typen av händelser skulle kunna leda till omfattande samhällsstörningar.

I förslaget till nytt säkerhetsprogram utgörs två av de fem fokusområdena av förebyggande arbete – dels mot olyckor, dels mot otillåten påverkan och hot mot anställda. Samtidigt framgår det

att det brottsförebyggande arbetet har brutits ut ur det tidigare säkerhets- och trygghetsprogrammet för att samlas i det nya trygghetsprogram som är under framtagande. Förvaltningen anser att det kan krävas ett förtydligande vad gäller hur olika delar av det förebyggande arbetet ska hanteras med avseende på de två programmen. Detta bl.a. eftersom säkerhet och brottsförebyggande arbete rör två aspekter av samma företeelse (exempelvis utgör olaga hot en brottslig gärning).

Förvaltningen anser att dokumentet skulle kunna bli något mer lättillgängligt och konkret genom att komprimera utvalda delar. Vissa bakgrundstexter skulle kunna kortas ner. När det t.ex. gäller beskrivningar av stadens arbete med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) skulle säkerhetsprogrammet kunna hänvisa till separata anvisningar för den typen av processer.

Förvaltningen har – i ett annat sammanhang – noterat att det saknas en central ”visselblåsarfunktion” i staden. En tjänsteman som t.ex. misstänker att det förekommer, eller har förekommit, interna oegentligheter inom organisationen har i dagsläget ingen annan än sin chef att kontakta. Det är en situation som medarbetaren skulle kunna uppleva som problematisk. Skrivningar kring inrättande av en central funktion kring dessa frågor skulle därför med fördel kunna inkluderas i säkerhetsprogrammets fokusområde 5 – ”Förebygga otillåten påverkan...”, där man bl.a. framhåller vikten av att stockholmarna ska kunna känna förtroende för att såväl förtroendevalda som anställda i staden följer gällande regelverk.

SLUT.

Bilagor

1. Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 (Förslag)
2. SLK Tjänsteutlåtande, Dnr KS 2019/1543